

**Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti**

“Təsdiq edirəm”
Tədrisin təşkili və təlim texnologiyaları üzrə
nəzərdə tutulan vəzifəsini icra edən:

dos. Z.İ. Məmmədov
“ ” “ ” 2025-ci il

Fənn sillabusu

İxtisas: 050701 – Torpaqşünaslıq və aqrokimya (A+B)

Fakültə: Aqrar və mühəndislik

Kafedra: Aqrar elmləri

I. Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: “Ümumi əkinçilik” (Lənkəran Dövlət Universitetinin “Baytarlıq və aqrar fənlər” kafedrasında 2019-cu il tarixli 01 sayılı protokolu ilə təsdiq edilmişdir).

Kodu: İPF-B 20

Tədris ili: II (2024-2025)

Semestr: IV (yaz)

Tədris yükü: Cəmi – 180 saat. Auditoriya saati – 60 (30 saat mühazirə, 30 saat laboratoriya)

Tədris forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 6 kredit.

Auditoriya № 312

Saat:

II. Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, elmi dərəcəsi və elmi adı: **m.Ağayev Bahaddin Qasım oğlu.**

Məsləhət günləri və saati: V gün

E-mail ünvanı: lankaranbts@mail.ru

Kafedranın ünvanı: Lənkəran şəhəri, Füzuli küçəsi 170 a

III. Təvsiyə olunan dərslik, dərs vəsaiti və metodik vəsaitlər:

Əsas:

1. Hacıyev C.Ə., Hüseynov M.M. - Əkinçilik. Bakı, 2009
2. Məmmədov F.İ. - Kənd təsərrüfatı bitkilərinin yaşayış amilləri və onların əkinçilikdə nizamlanması. 3. Бараев А.И. - Почвозащитное земледелие. М. Колос. 1975
4. Боздырев Г.И. и др - Земледелие. М. Колос. 2000

Əlavə:

5. Кирюшин В.И. - Экологические основы земледелие. М. Колос, 1972
6. Məmmədov F.İ. - Aqronomiyanın əsasları. Kirovabad, 1982
7. Məmmədova Q.Ş. - Azərbaycanın torpaq ehtiyatlarından səmərəli istifadənin sosial - iqtisadi və ekoloji əsasları. Bakı, Elm, 20078. İnternet resursları (www.agro.gov.az, www.eco.gov.az və s.)

IV. Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən Bitkiçilik fənnin tədrisi vacibdir.

V. Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxta başqa fənlərin tədris olunması zərurət yoxdur.

VI. Fənnin təsviri və məqsədi: Hazırda əhalinin ərzaq təminatının ödənilməsində problemlərin mövcud olması və onun gələcəkdə daha çox artacağı etimallı nəzərə alındığına görə, aqrar sahənin inkişaf dərəcəsi hər bir ölkənin iqtisadiyyatının və əhalinin yaşayış səviyyəsinin əsas göstəricisi sayılır və bəzi halda o, ən qabaqcıl cəbhə adlandırılaraq, müdafiyyə sistemi ilə eyni

əhəmiyyətli sahə kimi dəyərləndirilərək, dövlət siyasətinə vacib prioriteti hesab edilir.

Aqrar istehsalın artırılması elmi texniki nailiyyətlərin və mütərəqqi texnologiyaların tətbiqi ilə yanaşı, yüksək ixtisaslı mütəxəssislərin hazırlanmasından keçir. Bu isə ümumən kənd təsərrüfatı elmlərinin ana xəttini təşkil edən əkinçiliyin inkişafı ilə

Müasir əkinçilik elmi təbiət elmlərinin əsas qanunauyğunluqlarını nəzərə almaqla, ərazinin aroekoloji və landşaft şəraitinə uyğun aqrotexnologiyaların tətbiqini tələb edir.

Əkinçilik fənni aqrar təhsil müəssisələrində aqronomluq istiqamətli ixtisaslar üzrə mütəxəssis hazırlığında əsas fənn kimi tədris olunur. Fənnin tərkibinə aşağıdakı əsas bölmələr daxildir:

1. Bitkilərin aqroekoloji şəraitinin optimallaşdırılması, torpaq münbitliyinin geniş bərpası və əkinçilik qanunları;
2. Alaqların aqrobioloji xüsusiyyətləri və onlara qarşı mübarizə tədbirləri;
3. Növbəli əkinlərin elmi əsasları, təsnifatı və onların qurulma xüsusiyyətləri;
4. Torpağın becərilmə texnologiyası və onun ərazinin konkret aqroekoloji xüsusiyyətlərinə, bitkilərin bioloji xüsusiyyətlərinə uyğun olaraq becərmə üsullarının, qaydalarının və sistemlərinin işlənməsi;
5. Torpağın eroziyadan qorunması məqsədilə torpaq mühafizəli tədbirlərin aparılması;
6. Zonal əkinçilik sistemlərinin əsas xüsusiyyətləri və onların qurulma qaydaları.

Bu bölmələrdə torpağın münbitliyinin artırılması və becərilən kənd təsərrüfatı bitkilərinin məhsuldarlığının yüksəldilməsi ilə torpaqdan səmərəli istifadə qaydaları öyrənilməsinə görə, əkinçilik fənninin nəzəri əsası kimi təqdim olunur.

Əkinçilik fənni - aqronomluq, meyvə tərəvəzçilik, bitki mühafizəsi, aqrokimya və torpaqşünaslıq ixtisaslı qruplara əsas fənn, aqrar iqtisadiyyat və mühəndislik üzrə yeni ixtisas qruplarında isə seçmə fənn kimi tədris olunur. Fənnin əsas obyektı "torpaq - bitki ətraf mühit" kompleksidir.

Əkinçilik fənninin nəzəri və metodoloji əsasını fundamental tətbiqi elmlər: biologiya, fizika və kimya təşkil edir. Əkinçilik həmçinin bitkiçilik, torpaqşünaslıq, aqrokimya, botanika, bitki fiziologiyası, mikrobiologiya, meliorasiya, meteorologiya, seleksiya və toxumçuluq, fitopatologiya, entomologiya və s. kimi digər aqronomiya elmləri ilə sıx əlaqədardır.

Fənnin tədrisində məqsəd: - torpaqdan səmərəli istifadə məqsədilə müəyyən edilmiş və elmi əsaslandırılmış aqrotexnologiyaların öyrənilməsi və ərazinin aqroekoloji şəraitinə uyğun zonal əkinçilik sistemlərinin qurulmasında tələbənin təfəkkürünü formalaşdırmaqdan ibarətdir.

Təbbə fənni tam öyrənməklə: - ekoloji təmiz torpaq münbitliyinin yaradılması və onun eroziyadan qorunması üçün torpaq mühafizəli tədbirlər tətbiq etməyi; alaqların növ tərkibini müəyyən edərək, tarlaların alaqlanma xəritəsini qurmağı və alaqlara qarşı mübarizə tədbirləri həyata keçirməyi; növbəli əkinlərin səmərəli sxemlərini seçməklə onun mənimsənilməsinə başa çatdırmağı onları aqronomiki və iqtisadi cəhətdən qiymətləndirməyi; enerji və ehtiyata qənaətedici, habelə torpaq mühafizəli əkinçilik sistemlərini düzgün qənaətdə edib həyata keçirməyi və tarla işlərinin keyfiyyətinə nəzarəti bacarmaq imkanı əldə edilir.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılır, onun həmin fənn üzrə akademik burcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə: Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq meyarları nəzərə alınır.

1. Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə və 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

-10 bal- tələbə keçilmiş material dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.

-9 bal- tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açə bilir.

-8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
 -7 bal- tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir
 -6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
 -5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
 -4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
 -3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırma bilmir;
 -1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
 -0 bal- suala cavab yoxdur.
 Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semester ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

91-100 bal- əla (A)
 81-90 bal-çox yaxşı (B)
 71-80 bal- yaxşı (C)
 61-70 bal- kafi (D)
 51-60 bal –qənaətbəxş (E)
 51-baldan aşağı- qeyri-kafi (F)

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam –intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməkdir.

X. Təqvim mövzu planı: Mühazirə 30 saat , laboratoriya 30 saat. Cəmi: 60 saat

No	Keçirilən <u>mühazirə</u> mövzuların məzmunu	Saat	Tarix
1	2	3	4
1	Mövzu 1: Əkinçiliyin əsas məsələsi inkişaf tarixi və digər elmlərlə əlaqəsi Plan: 1. Əkinçilik əsas istehsal sahəsi kimi. 2. Əkinçiliyin məqsədi və qarşısında duran vəzifələr. 3. Əkinçiliyin inkişaf tarixi. 4. Əkinçiliyin digər elmlərlə əlaqəsi. Ədəbiyyat və mənbə: [3, 7, 8]	2	
2	Mövzu 2. Bitkilərin işıq amilinə münasibəti və işıqlanma şəraitinin yaxşılaşdırılması Plan: 1. Bitkilərin işıq amilinə tələbatının müxtəlifliyi. 2. Əkinçilikdə bitkilərin işığa tələbatının nizamlanması. 3. Bitkilərin istiliyə tələbatının müxtəlifliyi. 4. Bitkilərin istiliyə tələbinin nizamlanmasının fəal və qeyri fəal yolları. Ədəbiyyat və mənbə: [1,2, 7, 8]	2	
3	Mövzu 3. Bitkilərin qida rejiminin nizamlanması Plan: 1. Qida maddələrinin bitkilərin həyatında rolu. 2. Bitkilərin qida maddələrinə tələbinin ödənilməsi yolları. 3. Gübrələrin tətbiqi. 4. Qida maddələrinin mənimsənilən formaya salınması.	2	

	5. Qida maddələrinin itirilməsinin qarşısının alınması. Ədəbiyyat və mənbə: [2, 6, 7]		
4	Mövzu 4.Torpağın vegitasiya becərmə üsulları və qaydaları Plan: 1. Başdan-başa səpilən yazlıq bitki əkinlərində torpağın becərilməsi 2. Çoxillik paxlalı bitki əkinlərində 3. Cərgəarası becərilən bitki əkinlərində torpağın becərilməsi 4. Torpağın sürətlə becərilməsi 5. Torpağın becərilməsinin minimallaşdırılması Ədəbiyyat və mənbə: [2, 5, 8]	2	
5	Mövzu 5: Torpağın becərilməsinin elmi əsasları və qarşısında duran vəzifələr Plan: 1. Torpağın becərilməsinin elmi əsaslarının və qaydalarının inkişafı 2. Torpağın becərilməsinin qarşısında duran vəzifələr 3. Aqroekoloji şəraitə görə torpaq becərmənin xüsusiyyətləri 4. Torpağın çevrilməsi 5. Torpağın xırdalanması, yumşaldılması, hamarlanması və kipləşdirilməsi 6. Torpaq səthində mikrorelyefin yaradılması Ədəbiyyat və mənbə: [1, 2, 6, 8]	2	
6	Mövzu-6. Əkinçiliyin intensivləşdirilməsi Plan: 1. İstehsalın artırılmasında intensivləşmənin rolu. 2. Mexanikləşdirmə əkinçiliyin intensivləşdirilmə amili kimi. 3. Meliorasiya əkinçiliyin intensivləşdirilmə amili kimi. 4. Əkinçiliyin intensivləşdirilməsində kimyalaşmanın tətbiqi. 5. İntensiv əkinçilikdə yeni bitki sortlarından istifadə. Ədəbiyyat və mənbə: [2, 6, 7]	2	
7	Mövzu 7:Əkin qatının dərinləşdirilməsi. Plan: 1. Əkin qatının dərinləşdirilməsi 2. Qara və şabalıdı torpaqlarda əkin qatının dərinləşdirilməsi 3. Şorlaşmış və şorakət torpaqların əkin qatının dərinləşdirilməsi 4. Çimli – podzol torpaqların əkin qatının dərinləşdirilməsi 5. Növbəli əkin tarlalarında müxtəlif dərinlikdə şumun aparılması Ədəbiyyat və mənbə: [2, 6, 8].	2	
8	Mövzu 8: Torpağın əsas becərilməsinin qaydaları və üsulları Plan: 1. Torpağın əsas becərilməsinin qaydaları 2. Torpağın əsas becərilməsinin üsulları 3. Şumun aparılma texnologiyası 4. Torpağın laydırıq kotanla becərilməsi 5. Torpağın yastıkəsən alətlərlə becərilməsi Ədəbiyyat və mənbə: [3, 6, 5]	2	

9	Mövzu 9. Alaq bitkiləri onların vurduğu zərər və əsas bioloji xüsusiyyətlər Plan: 1. Alaqclar haqqında ümumi anlayış 2. Alaq bitkilərinin kənd təsərrüfatında vurduğu zərər 3. Alaqcların mədəni bitkilərdən fərqləndirici əsas bioloji xüsusiyyətləri Ədəbiyyat və mənbə: [2, 6, 8].	2	
10	Mövzu 10: Alaq bitkilərinə qarşı mübarizə tədbirləri Plan: 1. Karantin tədbirləri 2. Qabaqlayıcı tədbirlər 3. Kövşənliyin üzünməsi 4. Dəri şumun aparılması 5. Nəmləndirici suvarmalar (arat) 6. Torpağın səpinqabağı becərilməsi 7. Vegetasiya becərmələri Ədəbiyyat və mənbə: [2, 6, 8]	2	
11	Mövzu 11: Bitkilərin növbələşdirilməsinin elmi əsasları, monokultura, təkrar və fasiləsiz əkinlər Plan: 1. Növbəli əkin anlayışı və onun əhəmiyyəti 2. Növbəli əkinlərin öyrənilməsinin nəzəri əsasları 3. Monokultura, təkrar və fasiləsiz əkinlər 4. Növbəli əkinlərin tipləri və növləri. Ədəbiyyat və mənbə: [2, 6, 8].	2	
12	Mövzu 12: Növbəli əkinlərin intensivləşdirilməsində aralıq bitkilərdən istifadə Plan: 1. Növbəli əkinlərin intensivləşdirilmə amilləri 2. Aralıq bitkilərin növləri və seçilməsi 3. Aralıq bitkilərin becərmə aqrotexnikası 4. Aralıq bitkilərin torpaq mübitliyinə və sonrakı bitkinin məhsuldarlığına təsiri Ədəbiyyat və mənbə: [1, 2, 6, 8]	2	
13	Mövzu 13: Növbəli əkində sələf kimi istifadə edilən heriklərin və tarla bitkilərinin xüsusiyyətləri Plan: 1. Növbəli əkində istifadə edilən heriklərin növləri 2. Heriklərin aqrotexniki əhəmiyyəti 3. Torpaq münbitliyinin artırılmasında müxtəlif bitki qruplarının rolu 4. Növbəli əkinlərdə istifadə edilən əsas və sələf bitkiləri Ədəbiyyat və mənbə: [2, 6, 7]	2	

14	Mövzu 14.Torpaq-iqlim şəraitindən asili olaraq torpaq becərmənin xüsusiyyətləri Plan: 1. Suvarma şəraitində torpağın becərilməsi 2. Artıq nəmlənmiş torpaqların becərilməsi 3. Dəmyə şəraitində torpağın becərilməsi 4. Eroziyaya məruz qalan torpaqların becərilməsi 5. Yeni mənimlənilən torpaqların becərilməsi Ədəbiyyat və mənbə: [1, 2, 6, 8]	2	
15	Mövzu 15: Alaqlara qarşı kompleks mübarizə tədbirləri Plan: 1. Mexaniki və kimyəvi üsulların əlaqəli tətbiqi. 2. Mexaniki və bioloji üsulların əlaqəli tətbiqi. 3. Mexaniki, kimyəvi və bioloji üsulların əlaqəli tətbiqi. Ədəbiyyat və mənbə: [1, 2, 6, 8]	2	
	Cəmi:	30 saat	

Laboratoriya məşğələsi

sls	Məşğələlərin mövzuları	saat	Tarix
1	Əkinçiliyin inkişaf tarixi və digər elmlərlə əlaqəsi	2	
2	Bitkilərin istiliyə tələbatının müxtəlifliyi.	2	
3	Qida maddələrinin bitkilərin həyatında rolu.	2	
4	Torpağın sürətlə becərilməsi	2	
5	Heriklərin aqrotexniki əhəmiyyəti	2	
6	İntensiv əkinçilikdə yeni bitki sortlarından istifadə.	2	
7	Əkin qatının dərinləşdirilməsi	2	
8	Torpağın əsas becərilməsinin qaydaları	2	
9	Alaqlar haqqında ümumi anlayış	2	
10	Dəri şumun aparılması	2	
11	Növbəli əkinlərin tipləri və növləri.	2	
12	Aralıq bitkilərin becərilmə aqrotexnikası	2	
13	Torpaq səthində mikrorelyefin yaradılması	2	
14	Eroziyaya məruz qalan torpaqların becərilməsi	2	
15	Mexaniki və kimyəvi üsulların əlaqəli tətbiqi.	2	
	Cəmi:	30	

X I .Fənn üzrə tələblər,

Ümumi Əkinçilik” fənnini mənimsəməklə, əkinçiliyin əhəmiyyəti, tarixi, inkişafı və əkinçilik sistemlərinin zonal xüsusiyyəti, o cümlədən ibtidai və ekstensiv əkinçilik sistemləri, habelə müasir və intensiv əkinçilik sistemləri üzrə nəzəri və praktik əsasları müəyyənləşdirmək asanlaşır.

XII. Fənn üzrə təlimin nəticələri.

FTN 1. Əkinçiliyin elmi əsaslarını (əkinçiliyin tarixi, qanunları, torpaqda su, hvs, istilik rejimləri) bilməli, Dünyada və Azərbaycanda ekoloji kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalı haqqında məlumatlı olmalı.

FTN 2. Alaq bitkilərini tanımalı və onlarla mübarizə üsullarını işləyib hazırlamalı.

FTN 3. Əkinçilikdə növbəli əkinlər, növbəli əkinlərin elmi əsasları, təsnifatı, aralıq bitkiləri, növbəli əkinlərin mənimsənilməsi və qurulmasını bilməli.

FTN 4. Torpaq becərmələrinin elmi əsasları, vəzifələri, üsul və qaydalarını bilməli.

Payızlıq və yazlıq bitkiləri altında torpağın becərilməsi və səpinə hazırlanmasını bilməli.
FTN 5. Eroziyaya qarşı torpaqbecərmələri tətbiq etməyi, torpaq mühafizəli növbəli əkinləri işləyib hazırlamalı.

FTN 6. Təsərrüfata uyğun əkinçilik sistemərini qurmağı bacarmalı.

X III.Tələbələrən fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XIV.Kollekvium sualları.

I. Kollekvium sualları.

1. Əkinçilik əsas istehsal sahəsi kimi.
2. Əkinçiliyin məqsədi və qarşısında duran vəzifələr.
3. Əkinçiliyin inkişaf tarixi.
4. Əkinçiliyin digər elmlərlə əlaqəsi.
5. Bitkilərin işıq amilinə tələbatının müxtəlifliyi.
6. Əkinçilikdə bitkilərin işığa tələbatının nizamlanması.
7. Bitkilərin istiliyə tələbatının müxtəlifliyi.
8. Bitkilərin istiliyə tələbinin nizamlanmasının fəal və qeyri fəal yolları.
9. Qida maddələrinin bitki həyatında rolu
10. Gübrələrin tətbiqi
11. Qida maddələrinin mənimsənilən formaya salınması
12. Növbəli əkinlərdə istifadə edilən heriklərin növləri
13. Heriklərin aqrotexniki əhəmiyyəti
14. Torpaq münbitliyin artırılmasında müxtəlif bitki qruplarının rolu
15. Növbəli əkinlərdə istifadə edilən əsas sələf bitkiləri

II .Kollekvium sualları.

1. Torpağın əsas becərilməsinin qaydaları
2. Torpağın əsas becərilməsinin üsulları
3. Şumun aparılma texnologiyası
4. Torpağın laydırıq kotanla becərilməsi
5. Alaqalar haqqında ümumi anlayış
6. Alaq bitkilərinin kənd təsərrüfatında vurduğu zərər
7. Növbəli əkin anlayışı və onun əhəmiyyəti
8. Monokultura təkrar və fasiləsiz əkinlər
9. Növbəli əkinlərin tipləri və növləri
10. Aralıq bitkilərin növləri və seçilməsi
11. Aralıq bitkilərinin becərilmə aqrotexnikası
12. Suvarma şəraitində torpağın becərilməsi
13. Artıq nəmlənmiş torpaqların becərilməsi
14. Dəmyə şəraitində torpağın becərilməsi
15. Eroziyaya məruz qalan torpaqların

X V .İmtahan sualları:

I blok

1. Əkinçilik əsas istehsal sahəsi kimi.
2. Əkinçiliyin məqsədi və qarşısında duran vəzifələr.
3. Əkinçiliyin inkişaf tarixi.
4. Əkinçiliyin digər elmlərlə əlaqəsi.
5. Bitkilərin işıq amilinə tələbatının müxtəlifliyi.

6. Əkinçilikdə bitkilərin işığa tələbatının nizamlanması.
7. Bitkilərin istiliyə tələbatının müxtəlifliyi.
8. Bitkilərin istiliyə tələbinin nizamlanması fəal və qeyri fəal yolları.
9. Qida maddələrinin bitkilərin həyatında rolu.
10. Bitkilərin qida maddələrinə tələbinin ödənilməsi yolları.

II blok

11. Gübrələrin tətbiqi.
12. Qida maddələrinin mənimsənilən formaya salınması.
13. Qida maddələrinin itirilməsinin qarşısının alınması.
14. Başdan-başa səpilən yazlıq bitki əkinlərində torpağın becərilməsi
15. Çoxillik paxlalı bitki əkinlərində torpağın becərilməsi
16. Cərgəarası becərilən bitki əkinlərində torpağın becərilməsi
17. Torpağın sürətlə becərilməsi
18. Torpağın becərilməsinin minimallaşdırılması
19. Torpağın becərilməsinin elmi əsaslarının və qaydalarının inkişafı
20. Torpağın becərilməsinin qarşısında duran vəzifələr

III blok

21. Torpağın çevrilməsi
22. Torpağın xırdalanması, yumşaldılması, hamarlanması və kipləşdirilməsi
23. Torpaq səthində mikrorelyefin yaradılması
24. İstehsalın artırılmasında intensivləşmənin rolu.
25. Mexanikləşdirmə əkinçiliyin intensivləşdirilmə amili kimi.
26. Meliorasiya əkinçiliyin intensivləşdirilmə amili kimi.
27. Əkinçiliyin intensivləşdirilməsində kimyalaşmanın tətbiqi.
28. İntensiv əkinçilikdə yeni bitki sortlarından istifadə.
29. Əkin qatının dərinləşdirilməsi
30. Torpağın əsas becərilməsinin qaydaları

IV blok

31. Torpağın əsas becərilməsinin üsulları
32. Şumun aparılma texnologiyası
33. Torpağın laydırsız kotanla becərilməsi
34. Torpağın yastıkəsən alətlərlə becərilməsi
35. Alaqlar haqqında ümumi anlayış
36. Alaq bitkilərinin kənd təsərrüfatında vurduğu zərər
37. Növbəli əkin anlayışı və onun əhəmiyyəti
38. Növbəli əkinlərin öyrənilməsinin nəzəri əsasları
39. Monokultura, təkrar və fasiləsiz əkinlər
40. Növbəli əkinlərin tipləri və növləri.

V blok

41. Növbəli əkinlərin intensivləşdirilmə amilləri
42. Aralıq bitkilərin növləri və seçilməsi
43. Aralıq bitkilərin becərilmə aqrotexnikası
44. Növbəli əkində istifadə edilən heriklərin növləri
45. Heriklərin aqrotexniki əhəmiyyəti
46. Növbəli əkinlərdə istifadə edilən əsas və sələf bitkiləri
47. Suvarma şəraitində torpağın becərilməsi
48. Artıq nəmlənmiş torpaqların becərilməsi
49. Dəmyə şəraitində torpağın becərilməsi
50. Eroziyaya məruz qalan torpaqların becərilməsi

“Ümumi əkinçilik” fənninin sillabusu **050701** – Torpaqşünaslıq və aqrokimya (A+B) ixtisasının tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir

Sillabus “Aqrar elmlər” kafedrasında müzakirə edilərək, təsdiq edilmişdir (“12”fevral 2025-ci il, protokol №06).

Fənn müəllimi:

m. B.Q.Ağayev

Kafedra müdiri:

dos.İ.C.Kərimov